

In de rubriek **Pedagogisch Nieuws** bespreekt steeds een andere medewerker van het **Amsterdams Centrum voor Kinderstudies (ACK)** belangrijke en actuele ontwikkelingen in het gezin, op school, of in de instelling. Ditmaal een bijdrage van **Carlo Schuengel**, hoogleraar Orthopedagogiek aan de **Vrije Universiteit Amsterdam** en lid van het **Amsterdams Centrum voor Kinderstudies**.

P E D A G O G I S C H N I E U W S

Van verbouwen naar onderbouwen in de jeugdzorg

Carlo Schuengel

Om de jeugdzorg te verbeteren is de afgelopen jaren de ene stelselwijziging na de andere doorgevoerd. De ene *make-over* is nog niet klaar, of de volgende Operatie Jong staat alweer gepland. Goede jeugdzorg heeft echter niet alleen een goede organisatie en goede regelingen nodig, maar ook ideeën over hulpverlening, inzicht in problematiek, en systematische ondervinding van de effecten van ingrijpen. En goede mensen, oftewel het 'menselijk kapitaal'. Op 15 december organiseert het Amsterdams Centrum voor Kinderstudies het congres 'Van verbouwen naar onderbouwen' (zie www.ack.vu.nl), waarin onderzoekers en praktijkwerkers met elkaar in debat gaan over de nieuwste inhoudelijke ontwikkelingen op het gebied van de jeugdzorg. Geen grootsse vergezichten op een utopisch georganiseerde jeugdzorg, maar aandacht voor wat wetenschap kan betekenen voor hulpverlening in de praktijk van alledag. Discussies over de 'weten-

schappelijke methode' in zorg en hulpverlening roepen soms het ongemakkelijke gevoel op dat een dergelijke benadering voorbijgaat aan de essentie van het vak. En dat is wat de ene mens kan betekenen voor de andere. Een morele vraag, geen empirische zullen sommigen zeggen. Dat is echter maar ten dele waar. Empirisch-pedagogisch onderzoek laat zien dat hoewel bijna alle ouders het beste voorhebben met hun kind, kinderen bij de ene ouder toch beter af zijn dan bij de andere. Wie geneigd is om te denken dat dit bij hulpverleners minder het geval is, omdat zij handelen vanuit een gedegen opleiding, komt bedrogen uit. De menselijke factor in de jeugdzorg gaat verder dan opleiding en ervaring. Mensen met heel verschillende persoonlijkheden en persoonlijke achtergronden kiezen voor het vak van hulpverlener, en de effecten daarvan werken door naar de cliënt. Er komt steeds meer kennis over persoonlijke factoren die in hulpverlening

doorwerken. Wat moeten we met deze kennis in de praktijk van alledag?

Op het congres gaat een van de workshops over de vraag welke consequenties getrokken moeten worden uit onderzoek naar de invloed van persoonlijke achtergrond van jeugdzorgwerkers. De opvoedingservaringen uit de eigen jeugd van groepsleiding, pleegouders en gezinsvoogden zijn zeer uiteenlopend, en pijnlijke ervaringen worden door de werkers op verschillende manier verwerkt. De zogenaamde mentale representatie van gehechtheid blijkt op allerlei manieren van invloed op de relatie met de cliënt. Dergelijke kennis confronteert de jeugdzorg enerzijds met nieuwe problemen en dilemma's. Moeten werkers op dit soort kenmerken worden uitgezocht? Moet je ze wel aan de ene soort cliënten toewijzen en niet aan de andere? Anderzijds biedt dergelijke kennis in situaties waarin hulpverlening ondanks alle goede intenties

vastloopt of faalt, en biedt het alternatieven in situaties waarin anders handelingsverlegenheid ontstaat. Dit is een voorbeeld van onderzoek dat ertoe uitdaagt om met andere ogen naar de bestaande hulpverlening te kijken, en voorstellen voor verbetering te doen die onderbouwd kunnen worden met wetenschappelijke bevindingen.

Als onderzoekers verenigd in het Amsterdams Centrum voor Kinderstudies kijken we ernaar uit om onze wetenschappelijke bevindingen en inzichten te presenteren. Maar vooral zien we ernaar uit om de dialoog aan te gaan over wat wetenschap kan betekenen in het voortgaande proces van onderbouwen van wat we gebruikers van jeugdzorg aanbieden. Het besef dat alle betrokkenen bij jeugdigen en hun gezinnen bindt, is het besef van de smalle grens tussen succes en falen van jeugdzorg. Een grondige onderbouwing van ons handelen is een teken dat we die verantwoording aankunnen.